

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2022-821468951

DOS-2018-0001643

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

24 januari 2023

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Rapportage Realisatie NNN Zuid-Holland 2027

Advies

1. Vast te stellen de rapportage 'Realisatie NNN Zuid-Holland 2027'
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting voor de rapportage 'Realisatie NNN Zuid-Holland 2027'.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

Rapport Rapportage Realisatie NNN Zuid-Holland

1 Toelichting voor het College

De realisatie van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) moet eind december 2027 zijn afgerond, maar de voortgang van de realisatie loopt in alle provincies achterstand op, zo ook in Zuid-Holland. Op de tweedaagse van de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP) in mei 2022 is deze voortgang besproken. Daar is besloten een Taskforce in te stellen, die aanbevelingen moet doen om de realisatie van het NNN te versnellen. Inmiddels zijn de aanbevelingen gereed en één van de aanbevelingen is dat alle provincies een rapportage opstellen met daarin opgenomen een plan van aanpak voor realisatie NNN 2023-2027: zowel voor de inhoud (“wat ga je doen?”) als voor het proces (“hoe ga je het doen?”). Daarnaast dienen verwachtingscijfers te worden opgenomen: in welke jaren (2023 t/m 2027) worden welke hectares verworven of herbestemd en welke hectares ingericht.

Voor Zuid-Holland is de beantwoording van deze uitvraag uitgewerkt in het rapport ‘Realisatie NNN Zuid-Holland 2027’. Deze wordt geagendeerd voor het bestuurlijk overleg (BACVP) van eind januari 2023.

U wordt gevraagd deze rapportage vast te stellen. De rapportage ‘Realisatie NNN 2027 Zuid-Holland’ begint met een uitgebreide samenvatting van het in 2021 door PS vastgestelde ‘Handelingskader Realisatie NNN’. In dit Handelingskader is een overzicht gegeven van de NNN-opgave in Zuid-Holland, de realisatie (en niet-realisatie) per gebieds- of uitvoeringsprogramma en er is ingegaan op de instrumenten die we gebruiken om het NNN te realiseren. Vervolgens wordt de realisatie van het NNN gegeven en besproken wat er gedaan is met de vastgestelde realisatiestrategie uit het handelingskader en of de uitvoering hiervan de realisatie versnelt. Daarna is de verwachting van de realisatie van het NNN in 2027 uitgewerkt. In deze rapportage staat geen nieuw beleid, het betreft een samenvatting van het handelingskader en we voegen hier de stand van zaken en de planning tot en met 2027 aan toe.

De conclusies en aanbevelingen van de rapportage betreffen:

Op dit moment is de inrichting van meer dan 2000 hectare in voorbereiding voor inrichting. Zuid-Holland verwacht met het door PS vastgestelde Handelingskader en instrumentarium het overgrote deel van de NNN-opgave uiterlijk in 2027 gerealiseerd te hebben. Met betrekking tot de ecologische verbindingzones is het halen van deze deadline minder zeker. Het instrument in- en uitdeuken kan voor de realisatie een belangrijke rol spelen. Ook het NPLG biedt goede meekoppelkansen, onder andere via grondverwerving, overgangsgebieden, landschapsgrond en de groenblauwe dooradering. Het is daarbij van belang om snel helderheid van het Rijk te krijgen met betrekking tot de NPLG-natuuropgave voor Zuid-Holland.

Naast een uitdaging voor het beschikbaar krijgen van de gronden voor de natuurrealisatie, zijn ook de stijgende kosten een uitdaging. Voor alle uitvoeringsprogramma's vallen de geraamde kosten hoger uit dan aanvankelijk gedacht en die zijn gedecentraliseerd bij het Natuurpact. Oorzaken hiervan zijn divers, maar de belangrijkste redenen zijn: geen of onvoldoende indexering van budgetten voor inrichtingskosten, terwijl zeker de laatste periode sprake is van zeer aanzienlijke kostenstijgingen door inflatie, de hogere grondprijzen en de hogere kosten die samengaan met het bieden van volledige schadeloosstelling en eventuele onteigeningskosten. Ook de proceskosten rondom verwerving/zelfrealisatie en inrichting vallen duurder uit dan oorspronkelijk geraamd. Redenen hiervoor liggen bij de complexiteit van de gebiedsprocessen en de krapte op de arbeidsmarkt.

Vanuit het SPUK Programma Natuur zijn middelen beschikbaar gesteld voor versnelde realisatie van het NNN. Deze middelen zijn (deels) ingezet om de huidige, veel hogere kosten die gepaard zijn gegaan met onteigening/volledige schadeloosstelling in Westveen in Gouwe Wiericke te dekken. Helaas heeft de gevraagde inzet van deze middelen bij de formulering van de aanvraag in de Krimpenerwaard en van een aantal projecten van NNZH geleid tot aanvullende vragen van LNV, omdat voor de middelen van de SPUK aanvullende eisen zijn gesteld voor de reductie van de emissie van stikstof en de inzet van deze middelen met terugwerkende kracht. Het is cruciaal dat de Programma Natuur-middelen ingezet kunnen worden ten behoeve van de gestegen kosten van de NNN-realisatie, zonder aanvullende eisen zoals die met betrekking tot stikstof. Indien deze middelen worden gevonden, verwachten we, met bovenstaande aanvullingen op het lopende beleid, de NNN-opgave in Zuid-Holland vrijwel geheel voor eind 2027 te realiseren, met een beperkte opgave voor inrichting in 2028.

We sturen onze rapportage naar het IPO, die ze bundelt. De 12 provinciale “realisatie-plannen” leveren input aan het gesprek van de provincies met LNV. Met deze rapportage komt het beeld naar voren dat we de NNN-realisatie voor eind 2027 kunnen halen, mits er meer financiële middelen en capaciteit komt, bijvoorbeeld door ontschotting van natuurbudgetten (PN/NPLG). Detaillering van de benodigde bedragen zijn blijvend onderwerp van voortschrijdend inzicht als gevolg van marktontwikkeling, inflatie en benodigde indexeringen. Voor het gesprek met LNV zijn de redenen voor de financiële tekorten nader toegelicht.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
Programma : Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Het vaststellen van de rapportage heeft geen financiële risico's. Wel wordt in de rapportage gerapporteerd dat er mogelijk extra middelen voor NNN-realisatie nodig zijn om de NNN-opgave tijdig en volledig te realiseren.

Juridisch kader

Artikel 176 van de Provinciewet. De rapportage bevat geen nieuw beleid, waardoor er geen juridische risico's zijn.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2021 heeft PS het 'Handelingskader realisatie NNN' vastgesteld. De rapportage 'Realisatie NNN Zuid-Holland 2027' is een samenvatting hiervan en laat de actuele stand van zaken zien ten aanzien van de realisatie van het NNN. Het betreft een uitwerking van het bestaande beleid. De realisatie van het NNN staat nadrukkelijk genoemd in ons coalitieakkoord en betreft één van de belangrijkste afspraken in het natuurpact.

3 Proces

De rapportage dient als onderbouwing voor het gesprek met het Rijk over de voortgang van de realisatie van het NNN en wordt eind januari 2023 in de BACVP besproken. Zie ook onder het kopje 'Toelichting voor het college'.

4 Participatie en rolneming

De gebiedsprogramma's Krimpenerwaard en Gouwe Wiericke en het uitvoeringsprogramma NNZH zijn betrokken geweest bij het opstellen van deze rapportage.

5 Communicatiestrategie

WE sturen deze rapportage op naar het IPO, die ze bundelt en agendeert voor de BACVP en voor het gesprek met LNV. De communicatie rondom de realisatie van het NNN en de rapportage hierover in de Voortgangsrapportage Natuur wordt doorgaans gedaan door BIJ12. Hierom communiceren we niet afzonderlijk over de rapportage 'Realisatie NNN Zuid-Holland 2027'. We informeren ook Provinciale Staten niet separaat over deze rapportage, de inhoud van deze rapportage zal met de laatste actuele gegevens bij de Jaarstukken opgenomen worden.